

Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ Κύριος (Ψαλμ. 117, 14)

Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω. (Ψαλμ. 145, 2)

Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια
Μεγάλου Ὑμνογράφου τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἀθῆναι 2023

Εισαγωγή – Χαιρετισμός εις την Πρόοδο του Τιμίου Σταυρού (1 Αυγούστου)

Ο Τίμιος και Ζωοποιός Σταυρός του Κυρίου μας είναι το μεγαλύτερο αγιαστικό μέσο που έχουμε στην Εκκλησία μας. Καμία εκκλησιαστική Ακολουθία, κανένα Μυστήριο δεν τελείται, αλλά ούτε και μια απλή ευχή σε πιστό δεν δίδεται, από τον Ιερέα, εάν δεν αρχίσει από το σημείο του Σταυρού. Αλλά και ο ίδιος ο πιστός στην προσευχή του, ξεκινάει πάντα σχηματίζοντας στο σώμα του τον Τίμιο Σταυρό. Είναι απόλυτη ανάγκη ο Τίμιος Σταυρός να συνοδεύει τον κάθε πιστό αμέτρητες φορές την ημέρα όταν προσεύχεται, όταν απευθύνει δοξολογίες ή ικεσίες προς τον Θεό, την Θεοτόκο και τους αγίους.

Ο Σταυρός είναι το σύμβολο, που συνοδεύει και πρέπει να συνοδεύει τον καθένα μας παντού και πάντοτε. Πρέπει να τον φοράμε πάνω μας αλλά και να τον σχηματίζουμε με πίστη και φόβο Θεού στο σώμα μας ή στα μέρη του σώματός μας που πάσχουν. Πρέπει ακόμα να σταυρώνουμε τα ζώα μας, τα φυτά και αντικείμενα για να αγιασθούν μαζί με μας. Ο Τίμιος Σταυρός έχει τόση δύναμη και αγιαστική Χάρη, γιατί πάνω σε Αυτόν ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός νίκησε τον θάνατο και τον διάβολο, τα δύο μεγαλύτερα κακά της ανθρωπότητας. Ο Χριστός με τον Σταυρό μας ελευθερώνει από τα δεσμά του θανάτου και του διαβόλου και μας οδηγεί στην Ανάσταση και στην Αιώνια Ζωή. Κλήρος και λαός, χιλιάδες χρόνια τώρα γνωρίζουν πολύ καλά πόση δύναμη έχει ο Τίμιος Σταυρός γι' αυτό και καταφεύγουμε σε Αυτόν και ζητάμε την βοήθειά Του. Ο Σταυρός βέβαια πάντοτε σχετίζεται με τον Χριστό. Προσκυνώντας τον Τίμιο Σταυρό ο νους και η ψυχή μας μεταβαίνει στον εν αυτό Σταυρωθέντα Κύριό μας και στην θυσία Του.

Η Κύπρος και ειδικά η Πάφος, ευτύχησε να έχει αρκετές μονές και ναούς αφιερωμένους στον Τίμιο και Ζωοποιό Σταυρό του Κυρίου μας. Οι μονές, που λειτουργούν σήμερα στην Μητροπολιτική μας περιφέρεια, είναι του Ομόδου και της Μίνθης, ενώ υπάρχουν πολλές άλλες, που έχουν πια διαλυθεί, όπως στις κοινότητες: Ανώγυρα, Αρμίνου, Λυσός (Σταυρός Ψώκας), Κρήτου Μαρόττου (Σταυρός του Κρατημάτου). Υπάρχουν ακόμα και αρκετές, που έχουν ερειπωθεί, όπως στις κοινότητες Καλλέπεια και Επισκοπή. Επίσης έχουμε και ενοριακούς ναούς που είναι αφιερωμένοι στον Τίμιο Σταυρό όπως: στη Γεροσκήπου (ο ναός της Αγίας Παρασκευής παλαιότερα ήταν αφιερωμένος στο Σταυρό), στο Φοινί, στη Σταυροκόμη (Σταυροκόννου), αλλά και τα εξωκκλήσια στις κοινότητες: Πέγεια, Ακούρσο και Χούλου, όπως και ερείπια εξωκκλησίων ή τοπωνύμια, στις κοινότητες: Κανναβιού, Λετύμπου, Ποταμιού, Κελοκέδαρα, Σαλαμιού, Κούκλια, Σουσκιού, Στατός, Χολέτρια, Άρσος, Αλέκτορα, Πωμός (Σταυρός του Συμβούλου) και Φοίτη. Επιπλέον, η Σταυροπηγιακή Μονή Αγίου

Νεοφύτου και συγκεκριμένα ο ναός της Εγκλείστρας του Αγίου Νεοφύτου (12^{ος} αιώνας), είναι αφιερωμένος στον Τίμιο Σταυρό. Αυτόν τον ναό ο ίδιος ο άγιος φρόντισε να τον λαξεύσει, να τον αγιογραφήσει, αλλά και να του εξασφαλίσει ένα τεμάχιο Τιμίου Ξύλου.

Γενικά οι ναοί και οι μονές με ναούς αφιερωμένους στον Τίμιο Σταυρό, φρόντιζαν πάντοτε να εξασφαλίζουν ένα, μικρό έστω, τεμάχιο Τιμίου Ξύλου (συνήθως μετά από ένα προσκύνημα στους Αγίους Τόπους) το οποίο τοποθετούσαν στο κέντρο ενός μεγαλύτερου Σταυρού, που φιλοτεχνούσε κάποιος καλλιτέχνης. Επίσης, η Παράδοση της Μητροπολιτικής μας επαρχίας διασώζει πολλές μαρτυρίες ότι η ίδια η αγία Ελένη ευλόγησε με την παρουσία της τον τόπο μας (όπως τις περιοχές του Ομόδους και του Παχιάμου) και έφερε η ίδια ένα τεμάχιο από το Τίμιο Ξύλο, αλλά και το μοναδικό στον κόσμο Άγιο Κάνναβο, που έδεσαν οι παράνομοι τον Χριστό.

Επί πολλά συναπτά έτη πρό της εκλογής μου ως Μητροπολίτου Πάφου, διακόνησα ως Ιεροκήρυκας της Μητροπόλεως. Με την ιδιότητά μου αυτή επισκεπτόμουν πολλούς ναούς και πολλά Ιερά Προσκυνήματα. Έτσι, παρατήρησα ότι για τις πανηγύρεις της εορτής της Παγκοσμίου Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου) και της εορτής της Σταυροπροσκυνήσεως (Τρίτη Κυριακή των Νηστειών) υπήρχε πλήρης Ακολουθία και Τυπικό, δεν υπήρχε όμως για την εορτή της Προόδου του Τιμίου Σταυρού (1^η Αυγούστου). Και, ενώ η Μονή, ή ο ναός, πανηγύριζαν και έπρεπε να υπάρχει πλήρης Ακολουθία της εορτής, με αναγνώσματα, οι Ψάλτες και οι Ιερείς δυσκολεύονταν να βρουν τι να ψάλλουν. Το ίδιο διαπίστωσα και όταν πήγα το 2023, για πρώτη φορά ως επίσκοπος πλέον, στην πανηγυρη των πάλαι ποτέ διαλαμψάντων Ιερών Μονών Τιμίου Σταυρού Αρμίνους και Τιμίου Σταυρού Ανώγυρας. Για το λόγο αυτό θεώρησα επιτακτική μου ανάγκη και υποχρέωση, να εκδώσουμε μια Ακολουθία, που να χρησιμεύσει σε όλους τους ναούς και στις ενορίες, όπου εορτάζεται πανηγυρικά αυτή η ημέρα.

Έτσι, απευθυνθήκαμε στον Δρ. Χαράλαμπο Μ. Μπούσια, Μέγα Ύμνογράφο της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας, με τον οποίο μας συνδέουν χρόνια συνεργασίας και εν Χριστώ αδελφικής φιλίας, η οποία ξεκίνησε με την αφορμή της τιμής της αγίας Κωνσταντίας της εν Πάφω. Εκτός της φιλίας μας όμως, απευθυνθήκαμε σε αυτόν, γιατί γνωρίζουμε ότι είναι φιλάγιος, έχει την εμπειρία πολλών συγχρόνων αγίων μας και είναι άνθρωπος της προσευχής. Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Μπούσια, που με πολλή αγάπη, προθύμως και ανιδιοτελώς συνέγραψε την παρούσα Ακολουθία την οποία εκδίδουμε και παρουσιάζουμε για πρώτη φορά για να ψάλλεται στους Ιερούς μας Ναούς, αλλά και σε όποιον τόπο υπάρχουν

φιλάγιοι Ιερείς, Ιεροψάλτες και πιστοί, οι οποίοι θέλουν να εορτάσουν πανηγυρικά την εορτή του Τιμίου Σταυρού.

Ευχόμαστε όπως ο Τίμιος και Ζωοποιός Σταυρός ο οποίος είναι το Σημείο δια του οποίου ο Χριστός νίκησε, κατήργησε και καταπάτησε τον θάνατο και τον διάβολο, χαρίζοντας μας την Ανάσταση και την Αιώνια Ζωή, να έρθει προς βοήθεια του ποιμνίου μας αλλά και ολόκληρης της Κύπρου. Έχουμε την πίστη και την ελπίδα ότι ο Τίμιος Σταυρός όπως βοήθησε τον Μέγα Βασιλέα και Άγιο Κωνσταντίνο, όπως βοήθησε πλήθος αγίων, όπως ευεργέτησε πολλές φορές το έθνος μας, έτσι θα βοηθήσει και θα ευεργετήσει και εμάς. Ζητούμε να μας δώσει τη δύναμη να σηκώνουμε και εμείς ακούραστα τον Σταυρό μας, υπακούοντας στην εντολή του Χριστού μας που μας λέει: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι» (Μάρκ. 8, 34) και με αυτή τη δύναμη να μπορέσουμε να ανοικοδομήσουμε και να επαναλειτουργήσουμε τις μονές που διαλύθηκαν από τους αλλοθρήσκους ώστε να αναστηθούν και αυτές, αλλά και το έθνος μας και να απελευθερωθεί η πατρίδα μας από κάθε αντίχριστο και αντίθεο εισβολέα.

Εύχεστε και για την δική μου ελαχιστότητα, να μου δοθεί η δύναμη να σηκώνω ακούραστα τον βαρύ Σταυρό της Αρχιερωσύνης και να ορθοτομώ τον Λόγο της Αληθείας του αληθινού Θεού και να κηρύσσω, όπως και ο απόστολος Παύλος «οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἑσταυρωμένον» (Κορ. Α΄ 2,2). Αλλά και τριήμερον εκ τάφου αναστάντα.

Σεπτέμβριος 2023

† ο Πάφου Τυχικός

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ποίημα Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια.

ΕΝ ΤΩ ΜΙΚΡΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν Προοιμιακὸν εἰς τὸ "**Κύριε ἐκέκραξα**" ἰστώμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια·

Ἦχος α΄. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Ὁ ζωηφόρος Κυρίου
Σταυρός, τὸ στήριγμα
Χριστιανῶν ἀπάντων,
Παραδείσου ἡ θύρα,
τὸ νῆκος εὐσεβείας τὸ ἱερόν,
ἀθλητῶν τὸ κραταίωμα
καὶ ἀσθενούντων ὁ ἄμισθος ἰατρός, τοῖς
πιστοῖς βραβεύει δύναμιν.

Ἐπὶ τῇ θεῖα προόδῳ
πανηγυρίσωμεν Σταυροῦ
τοῦ σεβασμίου, τῆς
ἀρχαίας κατάρας
λυτῆρος τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς χαρᾶς
τοῦ σημείου κραυγάζοντες·
Χαῖρε, ἡ ράβδος δυνάμεως εὐσεβῶν ὑφ'
ἧς πάντες ποιμαίνομεθα.

Χαῖρε καὶ σκίρτα Κυρίου
λαὸς χριστώνυμος Σταυρὸς
τὸν ζωηφόρον λιτανεύων, τὸ
Εὐλὸν
ζωῆς τῆς αἰωνίου, ἐν ᾧ ὁ Σωτὴρ
ἀνουψώθη πρὸς εὐκλειαν

ἵνα ἐλκύσῃ τοῦ πόλου γένος ἡμῶν καὶ
ζωὴν τὴν αἰωνίζουσιν.

Δεῦτε, πιστοί, συνελθόντες
κατασπασώμευθα
Σταυρὸν τὸν ζωηφόρον,
Ξύλον τῆς σωτηρίας
ἡμῶν, ἀναβοῶντες· Χαῖρε, Σταυρέ, τὸ
ἀήττητον τρόπαιον
χριστιανῶν κατ' ἀλάστορος νοητοῦ
ἐν ταῖς μάχαις κοσμοκράτορος.

Δόξα. ᾠχος β΄.

ᾠς ὄλβον πολυτίμητον
καὶ θησαυρὸν τιμαλφέστατον
τὸν Ζωηφόρον ἔχομεν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, οὗ
τὴν ἐν ἀνακτόροις πρόοδον πανηγυρίζομεν
πρὸς ἀγιασμὸν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ χριστωνύμου πληρώματος· ὅθεν
σήμερον αὐτὸν προβάλλοντες πρὸς ψυχικὴν ἀγαλλίασιν εὐλαβῶς
αὐτὸν κατασπαζόμεθα
ὡς φύλακα ἡμῶν ἄγρυπνον, σημεῖον δόξης οὐράνιον καὶ
στηριγμὸν τῶν κλονουμένων ἀδιάσειστον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου εἰς σὲ ἀνατίθηνι....

Ἀπόστιχα. ᾠχος β΄. Οἶκος τοῦ Ἐφραθά.

Σήμερον ὁ Σταυρὸς
Χριστοῦ ὁ ζωηφόρος
προβάλλεται πρὸς σθένος
καὶ ῥῶσιν ἀσθενούντων,
ἀγιασμὸν καὶ δύναμιν.

Στίχος. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν.....

Ἔλυσε τῆς Μερρᾶς
ὕδατων τὴν πικρίαν
Μωσῆς διὰ τοῦ ξύλου,
Σταυροῦ τοῦ προτυποῦντος Κυρίου
τὴν ἐνέργειαν.

Στίχος. Ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν σωτηρίαν εἰργάσατο..

Χαῖρε, Σταυρέ Χριστοῦ, ὃ
ἐξ ἀπίστων σώσας
τὴν Κωνσταντίνου Πόλιν,
πιστῶς σὲ προασκυνούσαν,
ἀγαρηνῶν δυνάμει σου.

Δόξα. Τριαδικόν.

Εύλον τὸ τοῦ Σταυροῦ
τρισύνθετον ὑπάρχων
τὰς τρεῖς σεπτὰς Σου φύσεις ἐν
μία ὑποστάσει
δηλοῖ, Τριάς πανύμνητε.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μῆτερ τοῦ Λυτρωτοῦ,
τοῖς πόθῳ ἐκζητοῦσι τὴν
θεῖαν ἀρωγὴν σου βοήθει
καὶ ὁδήγει
αὐτοὺς πρὸς ἀφθαρτότητα.

**Νῦν ἀπολύεις... Τὸ Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ Μεγάλου
Ἑσπερινοῦ καὶ Ἀπόλυσις.**

ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ

**Μετὰ τὸν Προουμιακὸν τὸ "Μακάριος ἀνὴρ", εἰς δὲ τὸ "Κύριε
ἐκέκραξα" ἰστώμεν σίχους στ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς Προσόμοια·**

Ἦχος πλ. δ΄. Κύριε, εἰ καὶ κριτηρίῳ παρέστης.

Κύριε, ἵνα δῶς ἡμῖν σωτηρίαν τοῖς
ἀχαρίστοις ὡς εὐσπλαγχνος, τοῖς καθ'
ἐκάστην Σε σταυροῦσιν παρανόμοις
ἀμπλακήμασιν
εἰς τὸν φρικτὸν Γολγοθᾶν
ἀνήλθες καὶ συνέτριψας
θανάτου κράτος τῇ Σῆ Σταυρώσει καὶ
παμφώτῳ Ἀναστάσει Σου.

Κύριε, τοῦ σεπτοῦ Σου αἵματος θρόμβους,
δι' ὧν τὸ Ἔυλον ἠγίασας

τοῦ Σοῦ Σταυροῦ ὁρῶν ὁ τάλας
 τρέμω καὶ κραυγάζω Σοι· Σῶσόν με,
 τὸν δαπανοῦντα οἰκτρῶς
 τὸν βίον μου, Θεάνθρωπε, λόγοις
 καὶ πράξεσιν ἀπωλείας πλήν
 θαρρόντα τῇ ἀγάπῃ Σου.

Κύριε, τὰς ἀχράντους χεῖράς Σου βλέπων,
 δι' ὧν ἐκ γαίας με ἔπλασας,
 ἐπὶ τοῦ Ξύλου ἠπλωμένας
 τοῦ Σταυροῦ τοῦ ζωηφόρου Σου,
 ἀναβοῶ Σοι θερμῶς·
 Τὰς χεῖράς μου κατεύθυνον
 πρὸς ἐργασίαν τιμιωτάτην καὶ
 πρὸς ἐνδεῶν βοήθειαν.

Κύριε, τὰ σοφὰ καὶ ἄδολα χεῖλη τοῦ
 παναγίου Σου στόματος
 ἐπὶ Σταυροῦ νῦν κεκλεισμένα, τὰ
 κηρύττοντα τοῖς πέρασιν
 ἀγάπην εἰλικρινῆ
 ὁρῶν καὶ ὀδυνόμενος
 κραυγάζω· Φθέγματα μίσους τάχος
 ἐκ χειλέων μου ἀπέλασον.

Κύριε, τῆς Σῆς σταυρώσεως Ξύλον τὸ
 ζωηφόρον προβάλλομεν
 ὡς στηριγμὸν τῶν ἀδυνάτων,
 τῶν πολεμουμένων δύναμιν,
 ἰσχὺν ἀπάντων πιστῶν
 καὶ τρόπαιον ἀήττητον
 ἡμῶν ἐν μάχαις ταῖς καθ' ἡμέραν κατ'
 ἐχθροῦ τοῦ κοσμοκράτορος.

Κύριε, τοῦ Σοῦ Σταυροῦ τοῦ σεβασμίου
 νῦν τὴν ἐτήσιον πρόοδον
 ἐκ παλατίων σκηνομάτων πρὸς
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὰς
 ρύμας καὶ τὰς ὁδοὺς πιστῶς
 πανηγυρίζοντες
 Σέ, τὸν ἐνοῦντα τὰ διαστῶτα, Μόνον
 Ὑψιστον δοξάζομεν.

Δόξα. ᾠχος πλ. β΄.

Δεῦτε, ὁ τοῦ Θεοῦ λαὸς ὁ περιούσιος
 ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς ἐορτάσωμεν
 τὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ τοῦ Θεανθρώπου ἐν
 Βασιλίδι τῶν Πόλεων πρόοδον εὐχαρίστως
 βοῶντες·
 Χαῖρε, καύχημα πιστῶν ἐξαίρετον καὶ
 ἀσφαλὲς αὐτῶν προσφύγιον· Χαῖρε,
 ξύλον εὐθαλέστατον
 καρπὸν πολύφορον φέρων βροτῶν σωτηρίας·
 Χαῖρε, νίκης ἡμῶν σύμβολον
 καὶ δεινὸν δαιμόνων φυγαδευτήριον·
 Ἄλλ' ὦ Σταυρὲ πανσεβάσμιε,
 στήριγμα τῶν εὐσεβῶν καὶ κραταίωμα,
 δυνάμει τοῦ ἐπὶ σοὶ σταυρωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ μὴ
 παύση δεικνύων ἡμῖν ὁδὸν τὴν σωτήριον.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε,...

Εἴσοδος. Φῶς ἰλαρόν. **Τὸ Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ Ἀναγνώσματα τῆς ΙΔ΄ Σεπτεμβρίου.**

Τῆς Ἐξόδου τὸ Ἀνάγνωσμα (Κεφ. 15, 22-27 & 16, 1)

Ἐξῆρε Μωϋσῆς τοὺς υἱούς, Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης Ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν
 αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 καὶ οὐχ εὔρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς Μερράν, καὶ οὐκ
 ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερρᾶς· πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη
 τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ
 Μωϋσῆ λέγοντες· Τί πιώμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Κύριον, καὶ
 ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ
 ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ· ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ
 αὐτὸν ἐπείραζε καὶ εἶπεν· Ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ
 τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ
 φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς
 Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γὰρ εἰμι Κύριος ὁ ἰώμενός σε. Καὶ
 ἦλθον εἰς Αἰλεῖμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ
 ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων, παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα.
 Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αἰλεῖμ, καὶ ἦλθε πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν
 ἔρημον Σίν, ὃ ἐστίν, ἀναμέσον Αἰλεῖμ, καὶ ἀναμέσον Σινᾶ.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα (Κεφ. 3, 11-18).

Υιέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητός, ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστὶ. Μῆκος γὰρ βίου, καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς μετ' εἰρήνης· Ξύλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν, ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα (Κεφ. 60, 11-16).

Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου Ἱερουσαλήμ ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ διὰ παντός, κλεισθήσονται, τοῦ εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους. Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἵτινές σοι οὐ δουλεύσουσιν ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημία ἐρημωθήσονται. Καὶ ἡ δόξα του Λιβάνου πρὸς σὲ ἦξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου, καὶ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω. Καὶ πορεύονται πρὸς σὲ δεδαικότες οἱ υἱοὶ τῶν ταπεινωσάντων σε, καὶ παροξυνάντων σε, καὶ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξυναντές σε, καὶ κληθήσῃ Πόλις Κυρίου Σιών τοῦ Ἁγίου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε καταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, Καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν σοι· καὶ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεαῖς γενεῶν. Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σφάζων σε, καὶ ὁ ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΘΝ

Ἰδιόμελα.

Ἦχος α'.

Ως ἡ ράβδος τοῦ Μωϋσέως, Σταυρὲ πανσεβάσμιε,
προδιετυποῦσά σε τὴν Ἐρυθρὰν διεχώρησε θάλασσαν, ἵνα
διέλθῃ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ πρὸς γῆν τῆς ἐπαγγελίας, οὕτω σὺ
διεχώρησας τὸ πέλαγος τοῦ θανάτου
καὶ ὠδήγησας τὸν νέον Ἰσραὴλ πρὸς νομὰς σωτηρίους·

ὄθεν σὲ ἀτενίζουσαι πιστῶν αἱ χορεῖαι
 δύναμιν λαμβάνομεν καλῶς διανῦσαι τὴν δύσβατον τοῦ βίου τρίβον καὶ
 Χριστὸν εὐγνωμόνως δοξάζομεν
 τὸν σὲ ἀγιάσαντα τοῖς οἰκείοις Αὐτοῦ ἀχράντοις αἵμασι
 καὶ δεδωκότα ἡμῖν ὄπλον ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν μάχαις ἀήττητον.

Ἦχος β΄.

Σταυρὲ τοῦ Κυρίου πανθαύμαστε,
 θεῖον χριστιανῶν σύμβολον
 καὶ στήριγμα ἐν δεινοῖς ἀσάλευτον,
 ἐμπεριστάτων ὡς ἰσχὺν καὶ ἀνόρθωσιν μεγαλύνομεν πεπτωκότων· ὄθεν
 τὴν θεῖαν σου χάριν λιτανεύοντες σήμερον
 ζοφώδους φθορᾶς σκοτίας λυτρούμεθα
 καὶ φωτὶ ἀυγαζόμενοι τῆς χάριτός σου
 τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ σοὶ σταυρωθέντα Χριστὸν δοξάζομεν.

Ἦχος γ΄.

Τὴν ἀνάμνησιν ἄγοντες τῆς διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου
 διασώσεως ἐξ Ἀγαρηνῶν τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων, τὴν
 σὴν ἀγαθότητα γεγηθότες δοξάζομεν, Κύριε,
 καὶ αὐτό. τὸ πανάγιον Ξύλον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῆς λιτανεύομεν· ὅτι
 ἡμῖν αὐτὸν ἔδωκας ῥάβδον στηρίζως στεῤῥοτάτην
 ἐν ταῖς ἀναβάσεσι πρὸς κτῆσιν τῆς ἐνθέου γνώσεως·
 μὴ οὖν παύσῃ ἐπιστηρίζων ἡμᾶς, Ἐσταυρωμένε Σῶτερ,
 ἵνα τῆς Σῆς ἀξιωθῶμεν τρυφῆσαι χαρᾶς καὶ ἀλήκτου δόξης.

Ἦχος δ΄.

Ξύλον ζωῆς καὶ δένδρον σωτηρίας ἀνέδειξας, Κύριε,
 τὸν τίμιον καὶ προσκυνητὸν Σταυρόν Σου,
 ἡμᾶς ἀπαλλάξαντα τῆς πικρίας τοῦ θανάτου,
 ὡς πάλαι ἢ προτύπωσις αὐτοῦ τὰ πικρὰ τῆς Μερρᾶς ὕδατα εἰς
 γλυκέα μετέτρεψε·
 παραμυθίαν γὰρ καὶ δύναμιν ἐξ αὐτοῦ καθ' ἐκάστην λαμβάνοντες καὶ
 δεινῶν ἐπερχομένων θλίψεων τῇ αὐτοῦ χάριτι ῥύομενοι
 σὲ τὸν Λυτρωτὴν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου δοξάζομεν, Ἐσταυρωμένε
 Χριστέ, πολυεύσπλαγχνε.

Δόξα. Ὁ αὐτός.

Τῆς εἰρήνης τὸ οὐράνιον σύμβολον,
 ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, σήμερον λιτανεύεται

καὶ πᾶς ὁ πιστὸς λαὸς ἀγιαζόμενος
 ἐν κατανύξει ψυχῆς αὐτὸν κατασπάζεται·
 δεῦτε, οὖν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοί,
 τῷ φέγγει τῆς αὐτοῦ χάριτος ἐκδιώξωμεν τῶν παθῶν σκοτόμαιναν καὶ τὸ
 ἀληθινὸν φῶς ἐκζητήσωμεν,
 τὸ θερμαῖνον καὶ φωτίζον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου...

Εἰς τὸν Στίχον. Στιχηρὰ Προσόμοια.
Ῥῆχος πλ. α΄. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις, ὁ ζωφόρος Σταυρός, ὁ
 τὴν νεότητα φυλάττων ἀείποτε καὶ
 γῆρας σεμνὸν στηρίζων
 τῶν ὀρθοδόξων λαῶν,
 τῶν δοξολογούντων τὸν
 Θεάνθρωπον, παλάμας
 ἐκτείναντα
 τὰς Αὐτοῦ ἐπὶ ξύλου σου,
 ἵνα ἐνώση
 γῆν τε καὶ ἐπουράνια καὶ
 τὸ φύραμα ἀνεγκύση τὸ
 βρότειον
 ὕψος πρὸς δυσαντίβλεπτον
 θεώσεως· ὅθεν σου
 τὴν ἀρραγῆ προστασίαν καὶ
 ἀρωγὴν τὴν νυχθήμερον
 λαμπρῶς ἀνυμνοῦμεν
 προσκυνοῦντές σε ἐκθύμως
 καὶ μεγαλύνοντες.

Στίχος. Εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Οπλον πολεμουμένων σεπτόν,
 παρθενευόντων ἀδιάσειστον ἔρεισμα,
 δικαίωσις τῶν ἐν βίῳ
 ἀδικουμένων, Σταυρέ,
 καὶ χειμαζομένων
 καταφύγιον
 ὑπάρχων ἐκάστοτε
 περισκέπεις σῆ χάριτι
 τοὺς μελωδοῦντας

τὸν σὲ δείξαντα ἔκτυπον
τιμιώτατον
ἀτιμώσεως πρότερον
ὑπάρχον· ὅθεν σπεύδοντες
σκιᾶ τῶν ἀκτίνων σου, ὧν
νοηταὶ προεκτάσεις
περικυκλοῦσι τὰ σύμπαντα καὶ
σκέπουσι πάντα
τοὺς πιστῶς σε προσκυνοῦντας,
χαρᾶς πληρούμεθα.

Στίχος. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνων εἰργάσατο σωτηρίαν
ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

Λύτρον τῆς παναρχαίας ἀρᾶς
καὶ χαρμονῆς πιστῶν σημεῖον θεόσδοτον,
κειμήλιον Θεοῦ Λόγου,
ταμεῖον ὄντως ζωῆς,
βραβευτῆς ἀφθίτου
ὠραιότητος,
νομεὺς θείας χάριτος καὶ
ὀλέτα φρυάγματος τῶν
δαιμονίων,
Ξύλον θεῖον καὶ ἔμψυχον,
δι' οὗ ἔτυχον
ἀφθαρσίας οἱ μέρορες,
χάριτι τῆ ἀγία σου
ἀπάλλαξον θλίψεων
καὶ συμφορῶν καὶ κινδύνων καὶ
ἀλγεινῶν περιστάσεων τοὺς σὲ
ἀνυμνοῦντας
καὶ τὸν ἀγιάσαντά σε
λαμπρῶς δοξάζοντας.

Δόξα. ᾠχος πλ. δ'.

Ανέκλειπτον θησαυρὸν τῶν οἰκτιρμῶν Σου, Κύριε,
τοῖς πιστοῖς ἐδώρησας τὸν τίμιον καὶ ζωηφόρον Σταυρὸν Σου· δι'
αὐτοῦ γὰρ κομιζόμεθα δύναμιν ἄμφω ψυχῆς καὶ σώματος καὶ
ἰσχὺν πατῆσαι τοῦ δολίου τοῦ φρύαγμα·
μὴ οὖν παύση δι' αὐτοῦ ἡμῖν παρεχόμενος,
τοῖς λιτανεύουσι τὸ ζωφόρον τοῦ Σταυροῦ Σου Ξύλον, ὡς
ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος,

τὸ μέγα καὶ πλούσιόν Σου ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Δέσποινα, πρόσδεξαι...

Νῦν ἀπολύεις... **Τὸ Τρισάγιον καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον. ᾠχος πλ. α΄. Τὸν συνάναρχον Λόγον.**

Τὸν Σταυρὸν τὸν πανάγιον ἀσπαζόμενοι, τὸ ἀπροσμάχητον ὄπλον ἐν μάχαις Χριστιανῶν, ὀλετήριον δαιμόνων καὶ προσφύγιον πάντων πιστῶν ἐν συμφοραῖς, ἐκβοῶμεν μυστικῶς·
Μακάριον ὄντως Ξύλον,
ἐπιθυμίας καὶ πάθη
ἡμᾶς σταυρῶσαι καταξίωσον.

Ἔτερον. Ὅμοιον.

Τοῦ τιμίου Σταυροῦ Σου δυνάμει ἄνοιξον ψυχῆς μου ὄμματα βλέπειν,
Ἐσταυρωμένε Χριστέ,
ἵνα μὴ διολισθήσω εἰς ἀπώλειαν
Σὲ τὸν παθόντα δι' ἡμᾶς
καὶ κενώσαντα κρουνοὺς
ἀγάπης Σου τῆς ἀφάτου ἐπὶ
τοῦ ξύλου, βοῶ Σοι,
ὁ ἐμπαθής, κακὸς καὶ ἄνομος.

Θεοτοκίον. Χαῖρε πύλη Κυρίου ἡ ἀδιόδευτος...

Ἀπόλυσις.

ΕΝ ΤΩ ΟΡΘΩ

Μετὰ τὸν Ἐξάψαλμον τὸ Ἀπολυτίκιον, ὡς ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, μετὰ δὲ τὴν α΄ Στιχολογίαν Κάθισμα.

ᾠχος α΄. Τὸν τάφον Σου, Σωτήρ.

Τὴν πρόοδον λαμπρῶς
τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου
ὑμνοῦντες οἱ πιστοὶ
ὀλοθύμως βοῶμεν·

Ἐχθρῶν ὀλετήριον
καὶ πιστῶν φυλακτήριον,
ρύου θλίψεων
καὶ συμφορῶν καὶ κινδύνων
τοὺς προστρέχοντας
νῦν προσκυνῆσαί σε, Εὐλον Χριστοῦ
τῆς σταυρώσεως.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Βοήθει ἀκλινῶς
τοῖς πιστῶς προσιοῦσι τῇ
σκέπῃ σου, ἀγνή
Θεοτόκε, Παρθένε,
έτοιμη ἀντίληψις
εὐσεβῶν καὶ βοήθεια τῶν
ἐν κλύδωσι
καὶ τρικυμίας τοῦ βίου, ἵνα
πάντοτε
οἱ ἐμπερίστατοι ὕμνοις
φαιδροῖς σε γεραίρωμεν.

**Μετὰ τὴν β΄ Στιχολογίαν Κάθισμα.
Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.**

Σταυρὸν τὸν πανάγιον,
τραῦμα δεινὸν τῶν ἐχθρῶν
καὶ φύλακα ἄγρυπνον
χριστιανῶν εὐλαβῶς
προβάλλομεν σήμερον
καὶ ἐκ τῶν ἀνακτόρων
Βασιλίδος εἰς ρύμας
ἐν ἄκρᾳ κατανύξει
λιτανεύομεν πάντες
Χριστόν, τὸν δι' «μαῖς ἐν αὐτῷ
παγέντα δοξάζομεν.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἄγνή ἀειπάρθενε,
Ἀγγέλων ἢ χαρμονῇ
καὶ πάντων προσφύγιον τῶν
εὐσεβῶν ἀσφαλές,
ἀτρότους συντήρησον

τῆς ἐχθρικῆς μανίας
καὶ δεινῆς ἐπηρείας
σοὶ καθ' ἐκάστην πίστει
τοὺς προσφεύγοντας, Μῆτερ,
καὶ ὕμνοις θείοις εἰλικρινῶς σὲ
μακαρίζοντας.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον Κάθισμα.
Ἦχος γ´. Τὴν ὠραιότητα.

Σταυρὸν τὸν ἅγιον, τὸ θεῖον σύμβολον ἡμῶν
καὶ στήριγμα πιστῶν ἀσάλευτον,
ἐμπεριστάτων ὡς ἰσχύον, ἀνόρθωσιν πεπτωκότων,
ἀσθενούντων ἴασιν καὶ χαρὰν τῶν ἐν θλίψεσι
καθευδόντων μέλψωμεν, Ξύλον οἷα σωτήριον,
ψυχῆς ἐν κατανύξει βοῶντες· Χαῖρε, Σταυρέ, ὁ φύλαξ κόσμου.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὴν σκοτισθεῖσάν μου ψυχὴν καταύγασον
φωτὶ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ Τόκου Σου,
ἀγνή Παρθένε, Μαριάμ, ἐλπίς τῶν ἀπηλπισμένων, καὶ
ἀγλὸν ἀπέλασον τῶν ἀπειρῶν πταισμάτων μου, ὅπως
εὖρω ἔλεος ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς Κρίσεως
καὶ πόθῳ ἀσιγήτως βοῶ σοι· Χαῖρε, ἡ Κεχαριτωμένη.

Τὸ α´ Ἀντίφωνον τοῦ δ´ ἤχου καὶ τὸ Προκείμενον.

Ἵψουτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τὸ ὑποποδίον τῶν ποδῶν
Αὐτοῦ, ὅτι Ἅγιός ἐστί.

Στίχος. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἡμῶν.....

**Εὐαγγέλιον τῆς ΙΔ´ Σεπτεμβρίου. Ὁ
Ν´ Ψαλμός.**

Δόξα.

Τῆ τοῦ Σοῦ τιμίου
Σταυροῦ, Χριστέ, δυνάμει
ἐνίσχυσον καὶ σῶσον
τοὺς αὐτῷ προσκυνούοντας.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου
πρεσβείαις, Ἐλεῆμον,
ἐξάλειψον τὰ πλήθη

τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Ἰδιόμελον. ᾠχος πλ. β΄.

Στίχος. Ἐλεῆμον, ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρισμῶν Σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ὀλόφωτος ἤστραψας τῷ κόσμῳ, Σταυρὲ τοῦ Κυρίου, καταυγάζων ἅπαντας ἀκτίσι τῆς δόξης τοῦ ἐπὶ σοὶ σταυρωθέντος Ἡλίου τῆς δικαιοσύνης· ὅθεν σὲ λιτανεύοντες σήμερον καὶ προσκυνοῦντες σε, ὡς σύμβολον ἡμῶν τῆς νίκης κατὰ τοῦ παλαμναίου, τὸν σὲ ἀγιάσαντα τρανῶς δοξάζομεν.

Εἶτα ὁ Κανὼν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, οὔ ἢ ἀκροστιχίς:
"Σταυρὲ τοῦ Χριστοῦ σῶσόν με σὴ χάριτι. X."

Ῥδὴ α΄. ᾠχος πλ. δ΄. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε τοῦ Χριστοῦ, ἡμῶν σωτηρίας
 Ξύλον ἅγιον καὶ σεπτόν,
 δυνάμει τῆ θεία σου κινδύνων
 καὶ πειρασμῶν εὐσεβεῖς ἀπολύτρωσαι.

Τῶν θείων τοῦ Λόγου Θεοῦ ῥοαὶ
 αἱμάτων σὸν Ξύλον
 ἐν τῷ λόφῳ τοῦ Γολγοθᾶ,
 Σταυρέ, καθηγίασαν, ὃ πίστει
 νῦν προσκυνοῦντες χαρίτων πληρούμεθα.

Ἀνάγαγε πάντας ἐκ τοῦ βυθοῦ
 δεινῆς ἀπωλείας
 ταπεινούς σου προσκυνητάς, Σταυρὲ
 τοῦ Χριστοῦ, σημεῖον θεῖον τῆς
 σωτηρίας ἡμῶν καὶ σεβάσμιον.

Θεοτοκίον.

Ὑπέραγγε Μῆτερ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ
 ὀδυρωμένη
 ἐπὶ ξύλου Σταυροῦ Αὐτὸν
 ὀρῶσα κρεμάμενον, εὐλόγει
 τοὺς μεγαλύνοντας σοῦ τὰ θαυμάσια.

ᾠδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Ραντισμῶ χάριτός σου,
 Σταυρὲ Χριστοῦ τίμιε,
 πάντας καθαγίαζε πίστει
 τοὺς προσκυνοῦντάς σε ὡς
 ῥεῖθρον ἀγιασμοῦ
 πιστῶν, ποιούντων σημεῖον σοῦ
 τὸ πανσεβάσιμον
 καὶ ζωοπάροχον.

Εκ δεινῶν καὶ κινδύνων
 ῥύου, Σταυρὲ τίμιε,
 πάντας καὶ σταυρὸν ἀγογγύστως αἴρειν
 ἀξίωσον
 τοῦ βίου, Λόγον Θεοῦ
 τὸν ἐπὶ σὲ σταυρωθέντα
 εὐλαβῶς δοξάζοντας,
 Ξύλον μακάριον.

Τοὺς πιστοὺς ὑμνητάς σου,
 Σταυρὲ Χριστοῦ τίμιε,
 κατ' ἐχθροῦ νικήτορας δεῖζον, ὁ
 ἐπὶ Ξύλου σου
 τὸν νικητὴν ἀληθῶς
 θανάτου ἀναρτηθῆναι,
 Κύριον, δεξάμενος,
 πάσης τῆς κτίσεως.

Θεοτοκίον.

Οὐρανῶν ὑπερτέρα, Μῆτερ
 Θεοῦ ἄχραντε, κλαίουσα καὶ
 ὀδυρωμένη πάνσεπτον
 Τόκον σου
 ἢ ἐπὶ Ξύλου Σταυροῦ
 ἐσταυρωμένον ὀρῶσα,
 πάντας πόνων ῥύεσθαι
 Τοῦτον δυσώπησον.

Κάθισμα. Ἦχος γ΄. Θείας πίστεως.

Νίκην ἤρατο τῇ σῇ δυνάμει
ὁ Ἡράκλειος καὶ Κωνσταντῖνος
καὶ σὺν τούτοις Βασιλεῖς εὐσεβόφρονες οἱ
πεποιθότες σοι, Ξύλον μακάριον, Σταυρὲ
Χριστοῦ ζωηφόρε καὶ πάνσεπτε· ὄθεν
ἅπαντες σὲ πόθῳ κατασπαζόμενοι Χριστῶ,
τῷ ἐπὶ σοὶ τιθέντι ἄδομεν.

Δόξα. Τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Μὴ ἐάσης σε, Παρθενομήτορ, τὸν
οἰκέτην σου γενέσθαι πλάνου τοῦ
δολίου πολεμήτορος ἔρμαιον
καὶ ἐξ αὐτοῦ τῶν χειρῶν με ἐξάρπασον τῇ
μητρικῇ σου δυνάμει, Μητρόθεε,
ἵνα χαίρων σε ὑμνῶ καὶ γεραίρω πάντοτε, ἐλπίς,
καταφυγὴ καὶ προστασία μου.

ᾠδὴ δ΄. Εἰσακήκοα, Κύριε.

Υπερόπτας ἀνάδειξον
πάντων τῶν προσκαίρων τοὺς προσκυνοῦντάς σε καὶ
ἀφθάρτων, Σταυρὲ τίμιε,
ζηλωτάς, Θεοῦ τοῦ Λόγου χάριτι.

Χαρμονῆς πλησον ἅπαντας
τοὺς ποιοῦντας πίστει σημεῖον θεῖόν σου, τοῦ
Χριστοῦ Σταυρὲ ὑπέρτιμε,
χάριτι Αὐτοῦ, σὲ ἀγιάσαντος.

Ρῦσαι πάντας στενώσεων,
πειρασμῶν, κινδύνων, παθῶν καὶ θλίψεων
τοὺς πιστῶς ἀσπαζομένους σε,
ὦ Σταυρέ, πιστῶν ἰσχύος πρόξενε.

Θεοτοκίον.

Ιλασμὸν ἡμῖν αἴτησαι,
τοῖς ἀδιαλείπτως σὲ μακαρίζουσιν ὡς
Χριστοῦ μητέρα εὖστοργον,
τοῦ Ἐσταυρωμένου Παντοκράτορος.

ᾠδὴ ε΄. Φώτισον ἡμᾶς.

Σῶτερ, τὸν Σταυρὸν
τὸν πανάγιόν Σου ἔδωκας
ὡς ἰσχύος προχέα, Ἰησοῦ,
τοῖς αὐτὸν ἀσπαζομένοις μετὰ πίστεως.

Τὸν ἐν Γολγοθᾶ σταυρωθέντα
νῦν δοξάζοντες,
Ἰησοῦν, Αὐτοῦ πανίερρον Σταυρὸν προσκυνοῦμεν
ὡσπερ Ξύλον ζωοπάροχον.

Ο τὸ τοῦ Σταυροῦ
ὑπομείνας πάθος, Κύριε,
τῇ δυνάμει καταξίωσον αὐτοῦ
καὶ ἡμᾶς καθυπομένειν ἀσθενήματα.

Θεοτοκίον.

Υμνοὶς σὲ αἰεὶ,
Θεοτόκε, μακαρίζομεν
ὡς Μητέρα τοῦ ἐν λόφῳ Γολγοθᾶ σταυρωθέντος
δι' ἡμῶν τὰ ἀμαρτήματα.

ᾠδὴ στ΄. Τὴν δέησιν.

Σφζόμεθα οἱ πιστοὶ αἰείποτε,
στηριζόμενοι, Σταυρέ, σῆ δυνάμει καὶ
τὸ σημεῖον ποιοῦντες σὸν θεῖον,
ὁ τῶν δαιμόνων αἰ φάλαγγες τρέμουσι, τὸ
συνοδοεῦον εὐσεβεῖς
εἰς τὸν τάφον αὐτῶν ἐκ γεννήσεως.

Ωραῖσον εὐσεβεῖς σημεῖόν σου
φυλακτῆριον κατέχοντας θεῖον
καὶ προσκυνοῦντας σὸν Ξύλον ὡς νόσων
ἀλεξιτήριον, Λόγου τοῦ Κτίσαντος Σταυρέ,
ὁ καθαγιασθεῖς
ταῖς Αὐτοῦ τῶν αἱμάτων ἐκχύσεσι.

Σὲ ἔχομεν ἐν ταῖς μάχαις τρόπαιον
κατ' ἐχθρῶν, Σταυρέ, καὶ σύμβολον νίκης,
καὶ εὐλαβῶς προσκυνοῦντές σε χάριν, τὴν
ἐξ Ὑψίστου λαβὼν Παντοκράτορος,

προσηλωθέντος ἀπηνῶς
ἐπὶ Ξύλου σου, ἀπεκδεχόμεθα.

Θεοτοκίον.

Οικέταις σου σὸν Υἱὸν ἰλέωσαι καὶ
Θεόν, Θεογεννήτορ Παρθένε, ἡ πρὸ
Σταυροῦ σου τιμίου ἐστῶσα
ἐν Γολγοθᾶ καὶ κραυγάζουσα· Τέκνον μου, ποῦ
κάλλος ἔδου σῆς μορφῆς,
τῆς καρδίας μου ἕαρ γλυκύτατον;

Κοντάκιον. ᾠχος πλ. δ΄. Τῆ Ὑπερμάχῳ.

Τὸν πανσεβάσμιον Σταυρὸν κατασπασώμεθα,
ὡς φυλακτήριον ἡμῶν καὶ θεῖον στήριγμα
καὶ κραταίωμα καὶ σκέπη ἐν ταπεινώσει
λιτανεύοντες αὐτὸν ἐν ῥύμας Πόλεως
Κωνσταντίνου παλατίου ἐκ σκηνώσεων
καὶ κραυγᾶσμεν· Χαῖρε, Ξύλον πανάγιον.

Ὁ Οἶκος.

Ἄνασσα ὄν Ἑλένη
ἐκ τῆς γῆς τῶν λαγόνων
ἀνέσυρε, Σταυρὲ ζωφόρε,
λιτανεύομεν πανευλαβῶς
ὡς πιστῶν τῆς νίκης κατ' ἐχθρῶν τρόπαιον καὶ
πόθῳ προσκυνοῦντές σε
ἐν ὕμνοις μελιχροῖς βοῶμεν·

Χαῖρε, τὸ δένδρον τῆς εὐσεβείας· χαῖρε,
τὸ Ξύλον τῆς σωτηρίας.

Χαῖρε, Ἐκκλησίας τὸ ἄτρωτον σύμβολον·
χαῖρε, ἀφθαρσίας καὶ νίκης τὸ τρόπαιον.

Χαῖρε, ὄπλον ἀπροσμάχητον ἐν πολέμοις εὐσεβῶν· χαῖρε,
θεῖον παραμύθιον θλιβομένων χοϊκῶν.

Χαῖρε, ἐν ᾧ ἐπάγη ὁ Θεοῦ Θεὸς Λόγος·
χαῖρε, δι' οὗ ἐσώθη ὁ χριστώνυμος δῆμος.

Χαῖρε, χοροῦ τῶν πιστῶν φυλακτήριον·
χαῖρε, ἐχθροῦ πλάνου φυγαδευτήριον.

Χαῖρε, Σταυρέ, χαρμονή τῶν Ἀγγελων·
χαῖρε, Σταυρέ, ὀλετήρ τῶν δαιμόνων·

Χαῖρε, Εὐλον πανάγιον.

**Καὶ ἀναγιγνώσκεται τὸ Μηνολόγιον τῆς ἡμέρας, ἥτοι τῆς α΄
Αὐγούστου, ἐν ᾧ λέγομεν·**

Τῇ πρώτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀνάμνησιν ποιούμετα τῆς Προόδου τοῦ
Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ εἰς τὰς ρύμας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ
τῶν ἀνακτόρων.

Στίχοι.

Σταυρὲ Χριστοῦ, ἴθυνόν με δυνάμει σου Πρὸς
πνεύματος πρόοδον καὶ σθένος θεῖον.

Συναξάριον.

Ο τίμιος καὶ ζωοποιὸς Σταυρός, ἐν ᾧ ἐτάθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς
Χριστός, εὐρέθη ὑπὸ τῆς μακαρίας ἀγίας Ἑλένης, μητρὸς οὐ βασιλέως
Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ὅτε ἐπεσκέφθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ τὰ
Ἱεροσόλυμα. Ἐν αὐτοῖς κατέλιπε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ
μετὰ τῶν τιμίων ἡλῶν ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς. Κατὰ τὸν πλοῦν πρὸς τὴν
Κωνσταντινούπολιν ἀφίκετο εἰς Κύπρον, ἐνθα ἐδόμησε ναοὺς εἰς Τόχνην
καὶ Σταυροβούνιον καὶ κατέλιπε πρὸς ἀγιασμόν τῶν ἐκεῖ χριστωνύμων
τεμάχιον τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τοῦ τιμίου καννάβου, μεθ' οὗ οἱ
παράνομοι ἔδησαν τὸν Κύριον τῆς δόξης. Ἀποτμήματα τοῦ τιμίου
Σταυροῦ εἰσὶν ἀποτεθησαυρισμένα ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Σταυροβουνίου
καὶ τοῖς Ἄνω Λευκάροις. Ὁ τίμιος κάρναβος ἀποθησαυρίζεται ἐν τῇ
Μονῇ τοῦ τιμίου Σταυροῦ Ὁμόδου. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ μὲν
μέρος τοῦ Σταυροῦ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος "κατέκρυσεν τῷ αὐτοῦ
ἀνδριάντι, ὅς ἐν τῇ ἀγορᾷ Κωνσταντίνου ἐπὶ τοῦ πορφυροῦ κίονος
ἴδρυται, τοὺς δὲ τιμίους ἡλούς χαλινούς τε καὶ περικεφαλαίαν ποιήσας
ἐκέχρητο". Σήμερον τὸ μέγιστον τῶν ἀποτμημάτων τοῦ τιμίου Σταυροῦ
ἀποθησαυρίζεται ἐν τῇ τοῦ Ξηροποτάμου μονῇ τοῦ Ἁγίου Ὁρους,
πλεῖστα δὲ ἄλλα ἀποτμήματα εἰς διαφόρους μονὰς τοῦ Ἄθωνος, εἰς μονὴν
Ἰωάννου Θεολόγου, Πρέβελη, τῆς Κρήτης καὶ τὴν Μονὴν τοῦ Σαγματίου
ὄρους τῆς Βοιωτίας.

Τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου εορτάζομεν τὴν πρόοδον τοῦ
Τιμίου Σταυροῦ, ἥτοι τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ παλατίου καὶ τὴν
λιτάνευσιν αὐτοῦ εἰς τὰς ρύμας τῆς Βασιλίδος πρὸς εὐλογίαν καὶ
ἀγιασμόν τῶν πιστῶν. Ὁ Εὐστρατιάδης ἀναφέρει ὅτι: «Κατὰ τὴν ἡμέραν
αὐτὴν ἐξήγετο ἐκ τοῦ σκευοφυλακίου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ὁ

Τίμιος Σταυρός, περιήγετο ἀνά τὴν πόλιν καὶ ἐξετίθετο εἰς διαφόρους Ναοὺς πρὸς προσκύνησιν καὶ ἀγιασμόν τῶν πιστῶν καὶ αὐθις ἐπετίθετο εἰς τὸ σκευοφυλάκιον». Ἡ ἐορτὴ τῆς Προόδου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καθιερώθη λόγῳ τῆς σωτηρίας τῶν Βυζαντινῶν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Σαρακηνῶν τῇ δυνάμει τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ ἐπὶ αὐτοκρατορίας Μανουήλ Κομνηνοῦ.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Πάφου ὁ Τίμιος Σταυρὸς τιμᾶται ἐξαιρέτως ἐν ταῖς Μοναῖς Ὁμόδους καὶ Μίνθης, ἐν ταῖς διαλελυμέναις Μοναῖς Ἀνωγύρων, Ἀρμίνου, Λυσοῦ, (Σταυροῦ τῆς Ψώκας), Κρήτου Μαρότου, (Σταυροῦ τοῦ Κρατημάτου), ἐν ἐρειπίοις Μονῶν Καλλεπείας καὶ Ἐπισκοπῆς, ἐν τοῖς ἐνοριακοῖς Ναοῖς Γεροσκήπου, ἔνθα ὁ Ναὸς τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς πάλαι ἐτιμᾶτο εἰς τὸν Τίμιον Σταυρόν, Φινιοῦ καὶ Χούλου, ἐν ἐξωκκλησίαις Πέγειας, Ἀκουρσοῦ, Χούλου, ἐν ἐρειπίοις Ναῶν- τοπωνυμιῶν, Κανναβιοῦ, Λετύμπου, Ποταμιοῦ, Καλοκεδάρων, Σαλαμιοῦ, Κουκλίων, Σουσκιοῦ, Στατοῦ, Χολετρίας, Ἄρσους, Ἀκέκτορος, Πωμοῦ (Σταυροῦ τοῦ Συμβούλου) καὶ Φοίτης. Ἐπίσης ἡ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς Ἐγκλείστρας τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου πρότερον ἀφιερουτο τῷ Τιμίῳ Σταυρῷ.

Τῇ τοῦ τιμίου Σου Σταυροῦ δυνάμει, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ᾠδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Νικητὰς δεῖξον πάντας,
Κωνσταντῖνον ὡς Μέγαν,
ὀρῶντα σύμβολον
ἐν οὐρανῷ σὸν θεῖον
κυκλούμενον τῇ φράσει·
«Ἐν αὐτῷ νίκα», πάντιμε
καὶ ζωηφόρε Σταυρέ, ἡμῶν
τῆς νίκης ὄπλον.

Μὴ ἐάσης τοὺς δούλους
ἐπὶ σὲ σταυρωθέντος Λόγου
τοῦ Κτίσαντος, Σταυρὲ
σημειοφόρε, γενέσθαι τοῦ
δολίου παναλάστορος
ἔρμια, ἀλλὰ δυνάμει τῇ σῇ
ἡμᾶς ἀμώμους δεῖξον.

Ἐκ γεννήσεως πάντων
 ἄχρις ὥρας θανάτου
 πιστῶν τὸ σύμβολον,
 Σταυρὲ Κυρίου, πέλεις καὶ
 πάντας κατευθύνεις
 κατ' ἀνόμων πρὸς θρίαμβον,
 τοὺς ἐν παντὶ εὐλαβῶς
 σὲ κατασπαζομένους.

Θεοτοκίον.

Σωτηρίας αἰτία
 τῶν πιστῶν, Θεοτόκε,
 ῥοὰς δακρύων μου
 ἀπόσμηξον ἀγάπης
 καὶ εὐσπλαγχνίας μάκτρῳ τῆς
 ἀφάτου σου, Δέσποινα, ἐν
 ὀδυρμῷ σὸν Υἱὸν
 ἐπὶ Σταυροῦ ἰδοῦσα.

ᾠδὴ η΄. Τὸν Βασιλέα.

Ἡ δυναστεία,
 Σταυρὲ Χριστοῦ, καταρῥέει
 ὡσπερ πύργος σῆ θέα δολίου,
 πτερνιστοῦ ἀρχαίου
 τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

Χάριν σου θείαν
 λαβεῖν, Σταυρὲ τοῦ Ὑψίστου,
 προσλαμβάνομεν σοῦ τὸ σημεῖον
 τὸ σεπτὸν ποιοῦντες
 ἐν εὐλαβείᾳ ἄκρα.

Ἀξιώσόν με
 ἰδεῖν προσώπου τὸ κάλλος
 τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ σὲ σταυρωθέντος,
 ἐν τοῦ πόλου δόμοις,
 Σταυρέ, πιστῶν προστάτα.

Θεοτοκίον.

Ραίνομεν μύροις
σὴν πρὸς ἡμᾶς προστασίαν καὶ
ἀντίληψιν θεϊαν, Παρθένε, ἦν
δεικνύεις πᾶσι
τοῖς μακαρίζουσί σε.

Ῥδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Ισχύος θείας πλήσον
εὐσεβῶν καρδίας
σὲ δοξαζόντων, Σταυρὲ πανσεβάσμιε,
καὶ σὸν ποιούντων σημεῖον ἐν περιστάσει.

Τῆς ἀμαρτίας λύσον
τοὺς δεσμούς, Κυρίου
Σταυρὲ, δυνάμει τῆς θείας σου, κράζομεν,
ἐξαитуμένων σὴν χάριν, δοθεῖσαν ἄνωθεν.

Ιδεῖν προσώπου κάλλος
καταξίωσόν με,
Σταυρὲ Χριστοῦ, ἐπὶ σὲ ἐφαπλώσαντος
Αὐτοῦ ἀχράντους παλάμας, Θεοῦ Παντάνακτος.

Θεοτοκίον.

Χριστοῦ ἀγία Μῆτερ,
Κεχαριτωμένη,
πρὸς σωτηρίαν σου δούλους κατεύθυνον,
τοὺς εἰς αἰῶνας αἰώνων σὲ μακαρίζοντας.

Ἐξαποστειλᾶριον. Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης.

Σταυρός, τῶν κλονουμένων ἢ βακτηρία,
Σταυρός, τῶν θλιβομένων παραμυθία,
Σταυρός, χριστωνύμων τὸ κραταίωμα,
Σταυρός, νοσοῦντων ἴαμα,
Σταυρός, ἰσχύς τῶν καμνόντων καὶ
ῥῶσις τῶν ἀδυνάτων.

Σταυρός, ὁ κατευθύντωρ τῆς νεολαίας,
Σταυρός, σεπτὸς κοσμήτωρ τῆς Ἐκκλησίας,
Σταυρός, πενομένων ἢ ἀντίληψις, Σταυρός,
γεγηρακότων στήριξις,

Σταυρός, τὸ φέγγος τετυφλωμένων
καὶ τεῖχος κινδυνευόντων.

Θεοτοκίον.

Λαμπρῶς τὴν παμμακάριστον Θεοτόκον,
πιστῶν τὸ καταφύγιον ἐν κινδύνοις, ῥοδαῖς
νῦν εὐφημήσωμεν μελιρρύτοις, τρανῶς
βοῶντες· Χαῖρε, Παρθένε,
τεῖχος καὶ στήριγμα κλονουμένων,
ἡγιασμένε Ὑψίστου θρόνε.

Εἰς τοὺς Αἶνους ἰστῶμεν στίχους δ' καὶ ψάλλομεν τὰ ἐξῆς
Προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος !

Πεύκη, κέδρος καὶ κυπάρισσος
ὑπὸ τοῦ Λῶτ ἐν ταυτῷ συμφυεῖσαι
ἐβλάστησαν
ξύλον τὸ τρισύνθετον
τοῦ Σταυροῦ, τὸ πανάγιον, ὅπερ
οἱ κτίσται περιεφρόνησαν
τοῦ Σολομῶντος ναοῦ
ὡς ἄχρηστον καὶ ὅπερ
εὐχρηστον
πρὸς σταυρὸν τοῦ Κτίσαντος
πᾶσαν τὴν γῆν
ἀνεδείχθη ὕστερον, τοῦ
Παντοκράτορος.

Εύλον τοῦ Σταυροῦ τὸ ἅγιον, ἐν ᾧ
ἐτάθη Χριστὸς
ὡς ληστής καὶ παράνομος
ὁ ἀμνὸς ὁ ἄκακος
Ἰησοῦς ὁ Θεάνθρωπος,
καὶ ὅπερ ὄμβροις ἰδίου
αἵματος
ἐν τῷ Κρανίου
τόπῳ ἡγίασεν
νῦν εὐσεβόφρονες πόθῳ
προσκυνήσωμεν ὡς τῆς
ἡμῶν

νίκης μέγα τρόπαιον
κατὰ τοῦ δαίμονος.

Εύλον, ὃ ἡ γῆ ἐβλάστησεν ὡς
ἄνθος ἡδυτερπές
τοῦ Σταυροῦ τὸ ὑπέρτιμον Βασιλίδα
ἔσωσεν
ἐξ ἀπίστων καὶ ἔπλησε
αὐτῆς ἰσχύος
θείας καὶ ῥώσεως
λαὸν ἐν πίστει τὸν
λιτανεύοντα εἰς
ρύμας πόλεως
ἐξ ἀνάκτων δώματος αὐτὸ λαμπρῶς,
πέλον κοσμοκράτορος φυγαδευτήριον.

Δεῦτε, τῶν βροτῶν συτήματα
τὸν χριστοφόρον Σταυρὸν
εὐλαβῶς ἀσπασώμεθα
ὡς σημεῖον ἁγίον
καὶ πανίερον σύμβολον τὸ
ἐκδιῶκον
ἐχθρῶν τὰς φάλαγγας καὶ
δίδον νίκας
παντὶ πιστεύοντι
εἰς τὴν Θεότητα
ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τείναντος ὡς
ἀληθῶς
χεῖρας τοῦ Παντάνακτος καὶ
πανοικτίρμονος.

Δόξα. ᾠχος πλ. α'.

Εορτίου πανηγύρεως ἡμῖν πρόξενος γέγονε σήμερον ἡ
τοῦ τιμίου Σου Σταυροῦ πρόοδος, Κύριε,
ἐκ τῶν βασιλείων εἰς τὰς ῥύμας τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων· οὗτος
γὰς θαυμαστωθεὶς ὑπὸ τῆς σῆς ἀγαθότητος φυγαδευτήριον
Σαρακηνῶν καὶ παντός ἐχθρῶν στίφους ὄφθη καὶ εὐσεβούντων
ἰσχυρὸς καὶ κραταίωμα·
μὴ οὖν παύσῃ, Ἐσταυρωμένε Λόγε τοῦ Ὑψίστου, παρέχων
ἡμῖν τὰ ἐλέη Σου ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Και νυν. Θεοτοκίον. Μακαρίζομέν σε, Θεοτόκε Παρθένε,...

Δοξολογία μεγάλη και Απόλυσις.

ΕΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Τὰ Τυπικά, οἱ Μακαρισμοὶ καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἢ γ' καὶ ἡ στ' ᾠδή.

Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ΙΔ' Σεπτεμβρίου.

Κοινωνικόν. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου Σου, Κύριε, Ἀλληλούϊα.

Μεγαλνάριον.

Ὁπλον ἀπροσμάχητον οἱ πιστοὶ
ἔχοντες ἐν μάχαις
καθ' ἡμέραν βιοτικαῖς
τὸν τοῦ Θεανθρώπου
Σταυρὸν τὸν ζωηφόρον
τὰς φάλαγγας νικῶμεν
τοῦ παναλάστορος.

Δίστιχον.

Σταυροῦ τὴν πρόοδον Τυχικοῦ ὀτρύνσει
ψυχῆς Χαραλάμπης ὕμνησεν ἐφέσει.

Ἀριθμ. Καταλ. Α 1052 / 7-8-23

Τ Ε Λ Ο Σ

Κ Α Ι Δ Ο Ξ Α

Τ Ω Μ Ο Ν Ω Α Λ Η Θ Ι Ν Ω

Θ Ε Ω Η Μ Ω Ν

Εὐχή

Σταυρὲ τοῦ Χριστοῦ, ζωοπάροχε καὶ τίμιε, κλῖμαξ οὐρανόμεκες πάντας πιστοὺς ἢ ἀνάγουσα πρὸς ὕψος ἀφθαρσίας δυσαντίβλεπτον, ἔμψυχον ξύλον σωτηρίας τοῦ Ληστοῦ τοῦ εὐγνώμονος, τοῦ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν μνησθέντος τοῦ Κυρίου καὶ ἀξιοθέντος λαβεῖν τὰς κλεῖδας τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας ὡς καὶ πάντων ὁμολογούντων Χριστὸν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον, τῶν μυστηρίων τῆς θείας οἰκονομίας ἢ θύρα καὶ ἢ σφραγὶς προστασίας τῶν χριστωνύμων ἀπάντων, τῇ χάριτι τοῦ ἐπὶ σοὶ δι' ἄκραν ἀγαθότητα τὰς παναχράντους αὐτοῦ ἀπλώσαντος χειρὰς, πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν καὶ περιφρούρει καὶ διάσφραζε ἀπὸ κινδύνων τοὺς ἐν κατανύξει κραυγάζοντας·

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃν προτυπώσας Μωσῆς διὰ τῆς ἀπλώσεως τῶν αὐτοῦ χειρῶν τὸν Ἀμαλῆκ ἐτροπώσατο, ἀξίωσον ἡμᾶς τὸν πολυμήχανον καὶ ἀρχέκακον ἐχθρὸν τροπῶσαι εἰς τέλος.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃ διὰ τοῦ τύπου σου, ὃν χαράξας Μωσῆς τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε θάλασσαν, ἴθυον ἡμᾶς τοὺς ποντουμένους ἐν τῷ πελάγει τῶν θλίψεων πρὸς ὄρμον χαρμονῆς καὶ εὐφροσύνης ἀλήκτου.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃ διὰ τοῦ χαλκοῦ ὄφεως ἐν τῇ ἐρήμῳ προτυπούμενος, ἐκδίωξον πόρρω ἡμῶν καὶ θανάτωσον τοὺς νοητοὺς ἰοβόλους ὄφεις τοὺς θέλοντας ρίψαι τοὺς πιστοὺς εἰς αἰώνιον θάνατον.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃ προτυπωθεὶς διὰ τῆς σταυροειδοῦς διεκπετάσεως τῶν χειρῶν τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ, ἀβλαβοῦς διαμείναντος ἐν σπλάγχνοις θηρὸς τοῦ νοτίου, ἀσινεῖς ἡμᾶς ἐν τῇ πίστει τήρει τοὺς ἐν τῷ πελάγει τῆς ἀπιστίας καὶ ἀποστασίας δεινῶς ποντουμένους.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃν Κυρηναῖος ἦρε πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ πορευομένου πρὸς τὸ πάθος Θεανθρώπου Κυρίου, ἀπόστειλον τῇ δυνάμει τοῦ ἐπὶ σοῦ σταυρωθέντος ἀγίου ἀγγέλου ὡς ἄλλους Κυρηναίους κουφίσαι ἡμᾶς ἐν τῇ πορείᾳ πρὸς ἀρετῆς τελείωσιν καὶ θέωσιν.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, δι' οὗ ὁ ἄναξ Κωνσταντῖνος νίκης τρόπαιον ἔστησεν κατὰ τῶν πολεμίων, νικητὰς ἡμᾶς ἀνάδειξον κατὰ παθῶν χαμαιζήλων.

Ναί, πανσεβάσμιε Σταυρὲ τοῦ Κυρίου, ἢ τῶν ἀπηλπισμένων ἐλπίς, τῶν πεπλανημένων ἢ πυξὶς ἢ ἀπλανεστάτη, ὃ εὐδὶος λιμὴν τῶν χειμαζομένων, τῶν πολεμουμένων τὸ τρόπαιον νίκης, τῶν νοσοῦντων ἢ ταχινὴ ἴασις, τῆς νεότητος τὸ στήριγμα, τοῦ γήρωτος ἢ βακτηρία, τῆς Ἐκκλησίας τὸ περιτειχισμα, τὸ σύμβολον τῆς τῶν

θνητῶν ἀναστάσεως καὶ ἡ χαρμονὴ τῶν θλιβομένων καὶ καμνόντων, ἀξίωσον καὶ ἡμᾶς τοὺς προσκυνοῦντάς σε τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν ἀτελευτήτου Βασιλείας τοῦ σε ἀγίασαντος διὰ τοῦ τιμίου αὐτοῦ καὶ ἀχράντου αἵματος, Ἐ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.